

1240

L'estrop

(ALDC, VIII, 1729. L'estrop)

Estrop, “anella feta de corda que ferma el rem a l'escàlem” (DIEC), documentat des del s. XV, deriva del llat. STRÖPPUS (REW 8321) (← gr. STROPHOS ‘corda; corretja’) on significava tant ‘corretja’ com ‘estrop’ (DELL); es pronuncia amb [ɔ] (però a la loc. 174, a la resposta *llampera* varen comentar “a altres llocs en diuen [astr'op]”, amb [o], potser per influència de la labial) i el primer segment s'articula generalment [as]-, tret de [es]- de 147, 154; la consonant oclusiva final apareix amb -t a 79 ([əstr'ɔt]) a partir d'un pl. assimilat *astrots*, propi del mall. (com *cap*, pl. *cats*; *tap*, pl. *tats*); veg. els congèneres romànics: cast. i gall. *estrobo*, port. *estrov*, fr. *estrop*, oc. *estròp*, it. *stropo*. La locució *a tot estrop* ‘de pressa, a gran velocitat’ deu procedir d'un “*remar a tot estrop*, amb tant de vigor i prestesa com donen les forces i l'estrop aguanta”, imatge marinera semblant a la de “*a tot drap* ‘navegant sense plànyer-hi veles’” (DECat); notem encara el fraseologisme *deixar s'estrop mal lligat* ‘no deixar una qüestió o un pacte ben

formalitzats’ (Fàbregas, 1985: 102). Tota la costa peninsular presenta en general der. de STRÖPPUS (cf. LMP, II, 335). Les respostes *estrop* es veuen interrompudes per *baga* 31 (< llat. tardà BACA ‘anella’) a partir de ‘llaç’ pel fet de servir per lligar, abraçar el rem a l'escàlem, denominació genèrica pròpia d'un parlant no familiaritzat amb la terminologia marina; i, sobretot, per *llampera* (*llamperes del rem* 188), per la variant ieista *iamera* 68 i per la despalatalitzada *lampera* 184, si admetem que aquella és la forma originària, que ja trobem documentada a Alacant l'any 1372 (“[...] tota *lampera* e escandales e tot fil d'en palomar [...]”, Cabanes, 1989: 144), després en Pla (1880) i Martí Gadea (1891) i, amb el sentit de ‘cordill’, en Labèrnia (1839), i que s'hauria propagat cap al murcià i andalus (Águilas, Almería, Adra, Melilla) (LMP, II, 335); la seva motivació semàntica no és clara. Com ens informa Llorca, *estrop* conviu amb *llampera* a la loc. 184.

Estrop és l'únic mot normatiu des del DOrt, 1917.

